

RDEČI PRAPOR

Glasilno jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrske kraje za celo leto 14 K, za pol leta 7 K; za četrt leta 3-50 K, mesečno 1.20 K. za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrt leta 4 K; za Ameriko za pol leta 9-50 K za četrt leta 4-80 K

Posamezna številka 15 v.

Reklamacije so poštne proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati: Enostopna peti-vrstica (širina 88 mm) za enkrat 20 vin. večkrat po dogovoru.

87. številka.

V Ljubljani, v soboto, dne 23. julija 1910.

Leto XIII

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo «Rdečega Prapora», Ljubljana. — Za denarne pošiljke naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo «Rdečega Prapora», Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Izlet v Trst.

Jutri odideta posebna vlaka v Trst iz Ljubljane in Gorice, ne le da si sodrugi nekoliko ogledajo Trst, ampak da pozdravijo ondote sodruge in okrepe vez solidarnosti z njimi. Kakor so tržaški sodrugi z veseljem pozdravili namen izleta, so tudi izvršili obširne priprave za sprejem izletnikov iz Ljubljane in Gorice in tako smemo pričakovati, da bo jutrišnji dan v Trstu slavnosten v najboljšem pomenu besede. Delavski dan bo, ki bo vnovič potrdil, da med zavednimi delavci ni nasprotij, ampak da se delavci različnih krajev le razni bataljoni ene vojske, da vihra nad vsem ena zastava in da korakajo vsi neustrašeni in gotovi končne zmage k enemu cilju. Osvoboditev delavskega razreda, za katero se bojuje socialna demokracija, bo tudi osvoboditev vsega človeštva; kajti najhujši tiran, ki mori telesa in duše, je kapitalizem. In vsaka beseda o svobodi je prazna, če ne meri meč bojevnikov proti kapitalizmu.

Delavstvo, ki je spoznalo položaj svojega razreda, je dandanes še edina četa, ki pripravlja resnično osvoboditev. To delavstvo sicer ni edino, ki trpi radi kapitalistnega reda. Tudi takozvani srednji sloji, tudi tisti elementi, ki stoje med proletariatom in kapitalisti, so sužnji tega reda. Toda mreno imajo še pred očmi; vzroka svoje odvisnosti in svojega pomanjkanja iščejo povsod, le tam ne, kjer res tiči. Preozko je njihovo obzorje. Vprašanja, ki pretresujejo ves svet, bi radi reševali v tesnih in najtesnejših mejah. Nasprotja, ki imajo svoj prvi vir v razliki razredov, v gospodarstvu kapitalistnega razreda, opazujemo šele tedaj, ko nastopajo v drugih oblikah in namesto da bi pograbili jedro, se ustavljajo ob malenkosti in tratijo čas.

Do jasnega spoznanja je prišlo edino razredno zavedno delavstvo in zato je njegovo stališče neomajno. Nerazumevanje je bilo vedno sovražno spoznanju in zato je naravno, da ni le kapitalizem nasprotnik organiziranega delavstva, ampak da ga sovražijo tudi tisti, ki bi po vseh zakonih razuma morali stati v eni vrsti z njim.

Velika in raznolična je torej vojska nasprotnikov in najtrdnejša vzajemnost je prvi pogoj, da obstane delavstvo v boju. V tem ga podpira silni napredek delavskih bataljonov po vseh krajih sveta. Razum prvotnega krščanstva se ni bilo gibanja na svetu, ki bi se bilo tako silno razvijalo kakor delavsko, ki se je v kratkih desetletjih že razširilo po vsej zemlji in ki je že doslej iz milijonov brezpravnih sužnjev napravilo ponosne, bojevit delavce. Solidarnost je poredila dosedanje uspehe, solidarnost povede delavstvo do končne zmage.

Tej solidarnosti je namenjen tudi jutrišnji dan. Tržaško delavstvo in tisto, ki prihiti jutri v Trst, se bo osvežilo ob znamenjih svoje vzajemnosti in kolikor je jutrišnja nedelja namenjena razvedrilo, toliko je namenjena tudi delavski bojevitosti in bojnemu okreplilu.

Ker prideta ljubljanski in goriski vlak drug za drugim, le z razdaljo 5 minut v Trst, počakajo goriski sodrugi na prihod ljubljanskega vlaka. Tržaški sodrugi pridejo z godbo in zastave na kolodvor. Potem odkorakajo izletniki s tržaškimi sodrugi in z godbo na čelu korporativno v «Delavski Dom» v ulici Boschetto. Tukaj bo pozdrav in odzdrav.

Po sprejemu v «Delavskem Domu» dobe izletniki priliko, da se osvežijo in umijejo.

V Delavskem domu bodo pripravljene tržaški reditelji, ki oskrbe vodstvo izletnikov v skupinah po Trstu. Ogledati bo mogoče prosto luko, Lloydovo ladjedelnico, umetniške zbirke, pomorski muzej in ladjedelnico v Miljah, kamor pojde parnik.

Dopoldne je namenjeno ogledovanju mesta in zavodov.

Za kosilo se priporočata izletnikom delavski zadružni gostilni «Casa del' popolo» in «Restavracija Internacional», prva v ulici Giovanni Boccaccio. Tudi tja povedejo izletnike na željo tržaški reditelji.

Po kosilu imajo izletniki nekaj časa, da se spočijejo ali pa da si še kaj ogledajo.

Ob 3. popoldne se začne na vrtu rastavracije «Berger» pod gradom

Ljudska veselica,

na kateri sodeluje godba socialistično mladine ter sledeči pevski zbori: «Vzajemnost» iz Ljubljane; pevski zbor «Ljudskega odra» v Trstu; pevski zbor izobraževalnega društva pri Sv. Ivanu; «Circolo corale Lavoratori»; delavsko pevsko društvo «Adriaperle»; delavski pevski zbor iz Pevme; delavski zbor iz Podgore.

Spored petja

posameznih sodelujočih društev je sledeči:

Ljudski oder:

1. «Delavski pozdrav»; moški zbor s spremljevanjem orkestra.
2. Medved: Dijaska; moški zbor.
3. «Naprejš!», moški zbor z godbo.
4. «Socialistična koračnica»; moški zbor z godbo.

«Circolo corale»:

1. Caccini: «Preghiera» («Molitev») iz opere Sappho; mešan zbor.
2. Sinico: «La Musica» («Glasba»); moški zbor.
3. Verdi: «Gerusalem» («Jeruzalem») iz opere «I Lombardi»; mešani zbor.
4. L' inno dei Lavoratori (Delavska himna); moški zbor z godbo.

«Adriaperle»:

1. Uthmann: «Märzsturm»; moški zbor.
2. Fittig: «Gruss aus Oberlanthal»; moški zbor.
3. Uthmann: «Frühlingshymne»; moški zbor.
4. Scheu: «Lied der Arbeit»; moški zbor.

«Vzajemnost»:

1. F. Marik: «Delo»; himna za moški zbor.
2. F. Juvanec: «Pastir»; moški zbor s samospevom za tenor in bariton.
3. Dr. Ipavec: «Planinec»; moški zbor.

Na veselici, ki se vrši pod naslovom «Japonski vrt» in bo njeno lice naslovu primerno, bo poskrbljeno tudi za druge zabave. V dvorani bo pleš. Razum teda tombola, strelišče, srečolov i. t. d.

Vstopnina na veselico znaša 40 vinarjev za osebo brez razlike. Otroci so prosti.

Vsak ples velja 10 vin. Srečka za tombolo velja 10 vin. na strelišču se dobe 3 kroglice za 10 vin.

Veselica se zaključi ob 1/2 10. zvečer.

Sodrugi!

Spominjajte se jutri «Rdečega Prapora», glasila svoje stranke. Povejte si, da je sramota, imenovati se socialnega demokrata, pa ne jemati in citati glasila stranke. Potrkajte se na prsi, pa si obljubite, da se boste poboljšali in storite to takoj. Socialni demokrat, ki ni naročnik svojega strankinega lista, naj se gre solit. Kdo naj verjame človeku, ki pravi, da je socialni demokrat, pa se še ne briga, kaj se godi v stranki in v političnem življenju.

Storite že končno svojo dolžnost, pa glejte, da bo res vsakdo, ki hoče veljati za socialnega demokrata, naročnik strankinega glasila.

To, sodrugi, mora biti Vaše delo! Vaša dolžnost je, ne le da se navočite, ampak da tudi energično vplivate na druge, ki se imenujejo sodrugi, da se naroče. In to se ne sme odlašati: Bom že! Takoj se mora to storiti. Vsak dan zamude jo izguba za vso stranko. Storite torej svojo dolžnost jutri in glejte, da bo jutrišnja nedelja plodovita tudi za glasilo stranke, za «Rdeči Prapor».

Socializem v parlamentih.

V posameznih parlamentih civiliziranega sveta je razmerje socialističnih poslancev napram meščanskim številoma sledeče:

	vseh	socialističnih	Odstotki socialističnih
		glasov	socialističnih
Finska	200	84	42 %
Švedska	165	36	21.8 %
Danska	114	24	21 %
Belgija	166	34	20.5 %
Luksemburg	48	10	20 %
Avstrija	516	88	17 %
Francija	584	76	13 %
Nemčija	397	45	11.3 %
Norveška	123	11	9 %
Italija	508	44	8.6 %
Holandija	100	7	7 %
Anglija	670	40	6 %
Švica	170	7	4 %
Srbija	160	1	0.62%
Španska	404	1	0.25%

To so seveda samo poslanci v centralnih državnih parlamentih. Število je v kratkih letih zelo naraslo in zlasti za nekatere države se pričakuje že v kratkem še velika pomnožitev. Na vsak način kaže ta statistika, da je politično socialna demokracija že velika sila. In kakor napreduje socialna demokracija, tako nazadujejo nasprotniki.

Katoliški modernizem.

Mnogo ljudi se je čudilo, ko je izšla takozvana boromejska enciklika, da more katoliška cerkev še v naših časih govoriti tak jezik, kakršen je bil sicer zelo navaden v srednjem veku, ki pa se pričakuje v naših dneh kvečjemu še od kakšnega hribovskega kravjega pastirja. Toda temu se ni bilo prav nič čuditi. Katoliška cerkev je srednjaveški zavod in tak ne more govoriti drugače kakor po srednjeveško. Boromejska enciklika je le nov dokaz za to, da je cerkev neizpremenljiva. Ali obstane taka, kakršna je, ali pa propade. Srednje poti ni.

Bilo je zadnja leta mnogo vernih duš, ki so spoznavale, da se mora vse, kar hoče živeti, prilagoditi napredku, pa so hoteli tudi cerkvi podaljšati življenje s tem, da bi jo spravili v so-

glasje z novo dobo, zlasti z znanostjo in njenimi uspehi. V času, ko spravlja znanost vedno nove dokaze na dan, ni mogoče, da bi se ohranilo, kar nasprotuje jasnim dokazom. Nihče ne bo mogel verjeti, da je božji ukaz, verjeti neresnico, pa zaničevati resnico. Z napredkom ljudske izobrazbe prihajajo polagoma tudi dokazi znanosti med ljudstvo in tudi najširšim slojem se morajo odpirati oči, da ni vse tako, kakor trdi duhovnik, njegove pridige in njegove knjige.

Modernisti so hoteli rešiti cerkev. Namesto podlage, ki je v dolgi dobi stohnela, so jej hoteli dati nov, čvrst fundament. Svoje zmote naj bi cerkev odkritosrčno priznala, kar je znanost dokazala, naj bi sprejela, svojim ljudem naj bi dovolila, svobodno raziskovati dejstva, da bi čim lažje našli resnico. Modernizirati so hoteli cerkev; to se pravi: Namesto srednjeveške cerkve so hoteli postaviti cerkev nove dobe, ampak vsi temeljni nauki krščanstva, vsa krščanska etika naj bi ostala ohranjena. Tako naj bi se omogočilo tudi tistim, ki ne morejo verjeti na komando, ker imajo odprte oči, da bi ostali kristjani, ali pa, če so že zapustili cerkev, da bi se lahko vrnili vanjo.

Ljudje so imeli lepe namene, ampak krvavo so se zmotili. Cerkev se noče modernizirati in — če se prav premisli — se tudi ne more. Ustanovljena ni bila v naših dneh, ne za naše dni, ampak v minulih časih, in še takrat ne za potrebo svojega časa, temveč le za potrebo posameznih ljudi, ki so z njeno pomočjo hoteli vladati. Gospodovalec je značaj katoliške cerkve in zato je bilo povsem v redu, da je papež pred štiridesetimi leti razglasil svojo nezmotljivost. Katoliška cerkev mora biti avtokratska in na čelu ji mora biti brezpogojen avtokrat; čim bolj se izpreminja svet in življenje vseokrog, tem brezpogojneje mora cerkev vztrajati na stališču preteklosti in svoje neizpremembnosti.

Rimski papež je v pravem pomenu naslednik rimskih cesarjev. Seveda, Rim je propadel in moč rimskih cesarjev je izginila. Ali dasi je tisoč znamenj kazalo bližajoči se pogin, je rimsko cesarstvo do zadnjega konca ostajalo, kar je bilo. In tako je moralo poginiti. Tudi sedaj se kažejo znamenja; Rim ostaja, kar je bil. Modernizirati se ne more. Tistim, ki hočejo cerkev sprizniti z novrm časom, kaže vrata, ali pa jih moralno sili, da jo zapuščajo sami.

Pred kratkim je znani profesor Schnitzer, eden najbolj znanih „modernistov“ na Nemškem, ki mu je cerkev že prepovedala maševanje in ga tudi hotela spraviti ob kruh, napisal knjigo, v kateri dokazuje, da papeštva ni ustanovil Jezus. Te dni je vodja italijanskih modernistov Murri, ki je bil tudi še suspendiran „ab divinis“, slekel duhovniško suktnjo. Tako se zaključujejo vsi poskusi moderniziranja cerkve z neuspehom. Cerkev ne vidi, da podi od sebe svoje najboljše prijatelje, tiste, ki zastavljajo svoje najboljše moči, da bi jo rešili. Tem pokazuje vrata, ker ji hočejo izglediti pot v novo dobo. V njej ostaja, kar je srednjeveškega.

Vpričo tega ne more biti dvoma o koncu. Srednjeveški Rim gre po tisti poti, po kateri je korakal stari Rim. In konec bo enak.

Rdeča vojska.

Mednarodno socialistično tajništvo v Bruselju dela že priprave za mednarodni socialistični kongres, ki bo koncem meseca avgusta v Kodanju na Danskem. Mednarodno tajništvo je, kolikor je mogoče sestavilo tu pregled socialistične armade po svetu. Za podlago je vzelo rezultate zadnjih političnih volitev v posameznih državah, pri katerih se je pokazalo sledeče število socialističnih glasov.

Nemčija	3 250 000
Francija	1,100.000
Avstrija	1,000.000
Severoameriške združene države	600.000
Anglija	500.000
Belgija	500.000
Italija	339 000
Finsko	337.000
Švica	100.000
Dansko	99.000
Norveško	90.000
Holandija	82 000
Švedsko	75.000

To bi bilo v navedenih državah po zanesljivih poročilih nad osem milijonov socialističnih glasov.

V tem številu pa niso zapopadene države, o katerih je pač znano, da so tam socialistične organizacije, ki tudi politično delujejo in se udeležujejo volitev, o katerih pa vendar ni natančnih poročil. Tako n. pr. so na Ruskem v zlic trikrat popačenem volilnem redu socialni demokratje zastopani v dumi, v okrajih, kjer niso zmagali, imajo pa vendar lepe manjšine.

V Avstraliji imajo socialisti celo skoro večino. Vendar pa ni zanesljivo znano število glasov. Natančnih podatkov tudi ni z Ogrskega, Hrvaškega, iz Srbije, Bolgarije, Rumunije, nadalje iz Argentine in z Japonskega. Mednarodno tajništvo prišteva vsem tem državam skupaj le dva miliona socialističnih glasov, kar je vsekakor jako nizek račun. Po zelo previdnem računu se torej za vse države sveta lahko šteje najmanj deset milijonov socialističnih glasov.

To število pa seveda še ne obsega vseh pristašev socialne demokracije. Izključene so skoraj vse žene, ker velja ženska volilna pravica doslej le v mali Finski in mali Danski. Nadalje je šteti vse tiste socialne demokrate, ki se nimajo starosti, katero zahtevajo volilni zakoni, nadalje tisti, ki iz drugih vzrokov nimajo volilne pravice (ki ni povsod splošna), ter one, ki se iz različnih vzrokov niso mogli udeležiti volitev (radi bolezni, službe, odsotnosti i. t. d.)

Jemaje v poštev deset milijonov volilcev, torej gotovo ne more biti pretirano, če cenimo mednarodno tajništvo, da šteje rdeča armada na petindvajset milijonov socialistov.

Rdeča vojska torej marsira! Marsirati z njo mora biti veselje vsakemu zavednemu delavcu!

Koliko velja prisega?

Že lani je dvignila veliko prahu afera župnika Scheuerja iz Kolbermoora na Bavarskem, ki je bil nenadoma izginil, a škof, ki je moral vedeti, da z možem marsikaj ni v redu, ga je branil in mu dal „dopust“, da jo je tem lažje popihal.

Časopis „Münchener Post“ je očital župniku Scheuerju, da je nezakonski oče otroka, ki ga je porodila hči nekega vratarja. Župnik Scheuer si lista ni upal tožiti. Pozneje pa je tožil nekega delavca, ki je ravno to trdil, kar je bila trdila „Münchener Post“. Delavec je bil obsojen na štiri dni zapora.

Kmalu nato je župnik tožil še drugega delavca. Pri drugi obravnavi je bila kot priča zaslišana vratarjeva hči, ki je pod prisego potrdila, da se je župnik nikdar ni dotaknil in da je nezakonski oče njenega otroka neki fotograf. Sodišče pa, kljub prisegi nezakonske matere, že ni bilo več prepričano o župnikovi nedolžnosti, kajti delavec je bil obsojen samo na pet mark denarne globe.

Kmalu po tej obsodbi je bila vložena proti župniku ovadba radi zapeljevanja h krivemu pričevanju in proti nezakonski materi radi krivega pričevanja. Ko je župnik Scheuer zvedel za ovadbo, je zaprosil pri duhovski oblasti za dopust in jo je popihal v Ameriko. Da bi ne pobegnila za svojim zapeljivcem še vratarjeva hči, jo je sodišče dalo zapreti. Te dni se je vršila proti nji porotna obravnava, pri kateri je izpovedala sledeče: „V aprilu l. 1907. sva se z župnikom Scheuerjem natančneje seznanila. Meseca januarja 1908 sem porodila otroka. Župnik me je nagovarjal, naj rečem ljudem, da sem se pečala z raznimi moškimi in da je oče mojega otroka neki fotograf iz Pariza. Župnika sem ubogala in sem tudi pred skrbstvenim sodiščem izjavila, da je otrokov oče fotograf iz Pariza. Za otroka mi je dal župnik 300 mark. Ko se je kljub temu začelo po vasi govoriti, da je župnik oče mojega otroka, je rekel, da tako govore njegovi sovražniki, liberalci in socialni demokratje. Ko sem bila pri njegovi drugi tožbi zaslišana kot priča, mi je rekel, da moram tako izpovedati, kakor on zahteva, kajti on mora vendar najbolje vedeti, kako moram izpovedati. Rekel mi je: „Kar mirno prisezi, s tem ne storiš nič hudega, ampak storiš naši veri veliko uslugo.“ Tudi v pismu me je nagovarjal, naj po krivem pričam. Med obravnavo je neprestano gledal name, tako da sem bila vsa zbegana in sem se ga tudi bala. Po vsem tem, kar mi je župnik pripovedoval, sem bila prepričana, da ne storim nobenega greha, ako po krivem prisežem.“

Neka prejšnja župnikova oskrbnica je izpovedala sledeče: „Župnik mi je rekel, da moram pred sodiščem tako govoriti, kakor je povedala Trautsch (nezakonska mati). Ker je Trautsch že prisegla, tudi jaz lahko mirne vesti ravno tako prisežem. Ako tega ne storim, mi bog ne bo nikdar od pustil. Tega pa nisem storila, ker župniku že nisem več verjela.“

V nekem pismu, ki ga je župnik pisal tej priči, se pravi: „Ne gre samo za mojo čast, ampak za čast vsega duhovskega stanu, za obrambo svete vere in za rešitev tisoč neumrjočih duš. Pomislite, da pride vsaka vaša neprevidno izrečena beseda v „Münchener Post“.

V drugem pismu obeta župnik priči razne dobrote. Pismo konča: „Upam, da boste vse storili, da rešite mojo čast, da pomagate resnici do zmage (!) v korist naše svete vere.“

Vratarjeva hči je imela ključ do župnišča, da je lahko hodila v vas k svojemu „fantu“, ko so drugi ljudje spali. Priča je to vedela, zato ji je župnik zapovedal, da ne sme o ključu ničesar govoriti. Delavec, ki je bil obsojen v denarno globo, je izjavil, da je globo plačal župnik in mu je še nekaj dal kot odškodnino. Končno še izjavi nezakonska mati sledeče: „Župnik je tudi meni pisal pisma. V nekem pismu pravi, da je v nevarnosti njegovo zveličanje, ako ne izpovem tako, kakor on želi. Sicer sem pa v celi zadevi popolnoma nedolžna; vsega je kriv župnik. Dolgo časa je brezuspešno lazil za menoj, slednjč sem pa le podlegla njegovim sladkim besedam. In pozneje, ko me je prosil in rotil, naj po krivem prisežem, mi je sveto zatrjeval, da si zaslužim večno zveličanje, ako prisežem, kakor on zahteva. Ako se ljudem pove neresnica, je to na onem svetu brez pomena. V nebesih mi bo moje dejanje bogato poplačano.“

Nesrečno dekle se je dalo drugič zapeljati, radi česar je bilo obsojeno na osem mesecev ječe.

Politični odsevi.

* **Cesarjev rojstni dan** ima letos prinesiti lepa darila za — častnike. Predvsem se ima izvesti ranžiranje zadolženih oficirjev. Nekatero lažje sodnijske kazni se imajo izbrisati. Vpeljati se ima 35 letna služba namesto 40letne na ta način, da se šteje vsakih 12 mesecev pri četah za 15 mesecev, le da ne sme prebitek presežati 5 let. Penzioniranim oficirjem, ki so bili vpokojeni pred regulacije plač, se imajo penzije zvišati za 25 do 33 odstotkov.

* **Klerikalizem na Češkem** nima pravih tal ne med Čehi, ne med Nemci. Vendar se pa že dolgo trudijo češki in nemški klerikalci, da bi pridobili več pristašev. Zadnji čas zlasti rogovilijo nemški klerikalci po severnem Češkem, pa sklicujejo takozvane katoliške shode. Tudi v Libercu so ga sklicali. Nato je občinski svet sklenil, da se poslej oficijelno ne udeležijo nobene cerkvene slavnosti več. — Nekoliko odločnejšega nastopa proti rimski vojski bi tudi drugod ne škodovalo.

* **Zemljiška odveza bosenskih kmetov**, ki je že v avstrijskem državnem zbor povzročila hude viharje, je zdaj na dnevnem redu v bosenskem saboru. Vlada je predložila zakonski načrt, ki pa ne izreka obligatorične odveze, temveč le fakultativno, takozvano »prostovoljno« odvezo. Vlada meni, da ne bi bilo koristno, če bi se osvobodili vsi kmetje, češ, posledica bi bila ta, da bi male kmetije kmalu prišle na boben in potem bi le nastala veleposestva. Prostovoljna odveza pa se ima vršiti s pomočjo deželnih sredstev in deželnih organov.

* **Narodno vprašanje v Bosni** je tako blazna reč kakor nikjer drugod. Malo zmisla je v boju med Čehi in Nemci, Italijani in Slovenci, Madžari in Rumuni; ampak slovek vendar razume, da so tu res narodna nasprotja. Toda kako je v Bosni in Hercegovini? Izvzemšči tujce, ki so se po okupaciji naselili, oziroma sta jih Avstrija in Ogrska poslali dol, govore vsi prebivalci enak jezik, tisti jezik, ki ga eni imenujejo hrvaški, drugi srbski, tretji srbohrvaški. Razlikujejo se prebivalci edino po veri: Eni so pravoslavni, drugi mohamedanci, tretji katoličani. Teh je v deželi najmanj; toda najprejnejši so in najbolj hujskajo. Če ne bi bilo njihovega večnega ščovanja, bi v Bosni sploh ne bilo »narodnega« vprašanja. Kajti to, da se eni imenujejo Srbe, druge Hrvate, vendar ne bi moglo uničiti dejstva, da so oboji, govoreči enak jezik, en narod. Toda med Hrvati je precej močna klerikalna struja in ta se oklepa hrvaškega imena ne iz narodnih, temveč iz cerkvenih razlogov. Zadnje čase je postalo razmerje med Srbi in Hrvati precej ugodno. To pa boli klerikalce in v torek si je škof Sarič, poseben ljubljenec našega »Slovenca«, pridobil zaslug, da je prav hudobno nalil olja v ogenj. Možakar, ki ima vse lastnosti slovenskih kaplanskih petelinov, je vstal v saboru in za-deklamiral, da je njegova »stranka« (neznatna, malenkostna organizacija, ki se imenuje »Katolička

Udruga) solidarna s Frankovo (!) stranko na Hrvaškem, da je v Bosni le en politični narod, namreč hrvaški in da je Bosna hrvaška zemlja! — V času, ko se med jugoslovanskimi plesemi miré duhovi in se kažejo prvi začetki pametnejšega misljenja in sprave, mora vstajati katoliški pop, pa podžigati sovraštvo! No, Šarić je povzročil v saboru velik hrup, prepričal se je pa tudi lahko, da ga njegove ovinitelne peroti ne bodo nosile visoko. Eden njegovih političnih tovarišev je takoj izjavil, da izstopa iz «Katoliške Udruge», srbski klub pa je z njo prekinil vse stike.

* **600 milijonov posojila za Ogrsko.** Finančni odsek ogrskega parlamenta je sprejel zakonski načrt, po katerem se pooblašča vlado za najetje posojila 600 milijonov.

* **«Dreadnoughti» v angleški zbornici.** Premier-minister Asquith je omenjal v svojem govoru «Dreadnoughte», katere gradita Italija in Avstrija. O teh je bilo že opetovano govora v angleški zbornici. — Nihče ne obzaruje izdatkov — tako je govoril minister dalje — bolj kot on, ali «narodna gotovost» je predpogoj vseh socialnih reform. Balfour je povdarjal, da mora Anglija gledati na svojo mornarico tako, kako gleda Nemčija na svojo vojsko. Narodna eksistenca Nemčije je odvisna od armade, ona Anglije od mornarice. — Lord Bessford je povdarjal, da mora Anglija svojo mornarico tako pomočiti, da uvidi cel svet, da je zaman ves trud tekmovanja z Anglijo. Vlada je znatno pomnožila proračun za mornarico ter dobila večino.

* **Vstaja v Albaniji.** Turška vojska je imela pri Bci ljuto bitko z vstasi iz Ljume. Arnavti so se morali umakniti in so imeli velike izgube. Istočasno je vojska imela krvavi boj na dveh mestih v Gilanskem okraju. Tudi tukaj so se morali uporniki umakniti. Turška vojska pa je vjela 8 albanskih kolovodij. V boju je padel brat albanskega vodje Ademe Kabaše. — Vojska se je napotila iz Plemetine v Mihalici na Kosovem polju, z namenom, da ujame arnavtskega prvaka Bejo, kateremu je že preje razrusila utrjeno stanovanje. Pri tej priliki se je vnel v Mihalici ljut boj, ki je trajal več kakor 4 ure. Beja je utekel, pač pa so vojaki ujeli 4 albanske četovodje.

* **Zarota reakcionarjev na Turškem.** List «Tanin» objavlja podrobnosti o razkriti reakcionarni zaroti in o vseh, ki jih je dosegla dosedaj tozadevna preiskava. Glavni vodja tega zarotnega gibanja je bil Serif-pasa, ki pa jo je še pravočasno odkuril v Pariz. Provozritelj in Serif-pase najzvestejši sozarotnik pa je bil častnik Mustafa Natif, ki je bil pod prejšnjim sultanom general telesne garde.

* **O turški zaroti** objavljajo carigranski listi nove podrobnosti. Zarotniški odbor je bil razdeljen v dva odseka; prvemu je bil na čelu poslanec Rizanur, drugemu pa prejšnji general Natif. Vrhovno vodstvo je imela višja osebnost. Policija pozna baje že vse zarotnike in jih je že mnogo zaprla. Glavni krivec Ali Kemal, bivši vohun sultana Abdul Hamida, je pobegnil v Aleksandrijo. Policija je prijela tudi poslanca Rizanura, ki je bil že pred vojnim sodiščem zaslišan. Rizanur je bil prej vojaški zdravnik in docent na vojaški zdravniški akademiji.

* **Grško časopisje proti Francoski.** Grški listi zelo napadajo francoskega poslanika Deville, ki se je baje žaljivo izrazil o Grški in grškem časopisju. Časopisje predbaciva Francoski, da je pri kretschem vprašanju postopala kramarsko in da se je radi borih 16 mohamedancev v kretske narodni skupščini in radi svojih kramarskih težej spozabila tako daleč, da sedaj s svojim nerazumljivim postopanjem pri kretschem vprašanju razburja ves svet.

* **Spor med Španijo in Vatikanom.** V papeških krogih se odločno zatrjuje, da je Vatikan za trdno odločil radi znanega spora pretrgati s Špansko vse diplomatske vezi.

* **Španski revolucionarji in dezertjerji,** ki so pobegnili lani ob času vojne z Marokom, so dobili obvestilo, da se lahko brez kazni vrnejo v domovino. Mnogo jih je že odpotovalo v Španijo.

* **Nov oficirski škandal** imajo na Ruskem. Bivšemu šefu intendantce v Odesi so dokazali velike falsifikacije. Z njim so zaprli še 45 častnikov odeskega in kijevskega okraja.

* **Zarota proti japonskemu cesarju?** Japonske oblasti so baje prišle na sled zaroti, ki je imela namen usmrtiti cesarja, njegovo rodbino in vse odličnejše državnike. Vodja zarote je nek delavec v mornariškem arzenalu, ki je bil sicer oblastim znan vsled svojega anarhističnega misljenja, na zunaj pa se je kazal nacionalista in ni bilo povoda nastopiti proti njemu. — Če ni to raca, da se bo imel zopet povod za zatiranje socializma na Japonskem?

Dopisi.

Radeče na Dolenjskem. Ljubljanski vrhovni maziljenec Bonaventura je spoznal za potrebno, iti zopet enkrat med «svoje ljudstvo» na deželo in ker je birmancev zmanjkalo, se mora najti kaka druga prilika. To mu je ponudil radeški župnik, ki ga je povabil, da mu «požegna» vogleni kamen za novo «hišo božjo». To priliko je povabil «višji pastir» v to, da je svojim ovčicam pridigal «božjo besedo». — Pardon — zavijtel je palico po socialnih demokratih. Ker se je gotovo zopet enkrat

prav pošteno zastoj najedel in napil dolenjskega čvika, je odprl vse zakladnice svoje višje svetopisemske naobrazenosti in je psoval po svoji lepi krščanski maniri. Skoraj gotovo je dobil instrukcijo od župnika, ki se menda jezi, da mu socialni demokratje ne hodijo pomagati cerkve zidati; tudi denarja ti brezverci nočejo nič prinesiti, kar je gospod Bonaventura silno grajal. Ne vemo pa, če je tudi župnika vprašal, kaj je s tisto stvarjo, tičejo se nekih tisočakov, kar je list «Naprej!» očitil. Morebiti bi se psovke kam drugam obrnile? Nam je sicer vseeno, ako psujejo popje še tako grdo, saj tudi kužek laja na mesec, ne da bi mu to kaj škodovalo, nasprotno še prej vas bo ljudstvo spoznalo in se za naše ideje zanimalo.

Vestnik „Vzajemnosti“.

Seja glavnega odbora je prihodnji torek v zvezini pisarni. Začetek točno ob 8. zvečer. Ker je dnevni red zelo važen, se prosi za točnost in polnoštevilno udeležbo.

Seja pevskega odbora je prihodnji torek ob enem s sejo glavnega odbora. Točnost in polnoštevilna udeležba nujno potrebna.

Za veselico pevskega zbora „Vzajemnost“, ki se vrši prihodnjo nedeljo popoldne pri g. Putrichu ob Dolenjski cesti, so vsi sodrugi naprošeni, da razvijejo kar najživahnejšo agitacijo. Sodrugi pevci so pokazali že toliko požrtvovalnosti, da je naravnost moralna dolžnost vseh strankinih pristašev, da jih v vsakem oziru podpirajo. Kdor hoče razpečavati vstopnice, jih dobi pri sodrugih Kocmurju, Vičiču in Tokanu. Vstopnina Iznaha v predprodaji 30 vin, pri blagajni pa 40 vin.

Kegljanje za dobitke v prid pevskega skladu se vrši prihodnji četrtek in soboto od 9. zvečer ter v nedeljo od 9. dopoldne naprej. Kegljišče se nahaja na dvorišču hiše ob Dolenjski cesti št. 6. Trije lučaji veljajo 20 vin. Dobitki so na licu mesta na ogled.

Sodrugi, ki bi hoteli na pevski veselici prevzeti kak posel, so naprošeni, da se zglase pri sodrugu Tokanu.

Sodrugi, somišljeniki! Zahajajte le v take gostilne, kavarne in brivnice, kjer je na razpolago vaše glasilo... Agitirajte „Rdeči Prapor“! Povsod za

Domače vesti.

Ljubljanske vesti.

— **Vprašanje ljubljanskim sodrugom:** Ali imate kot socialni demokratje čisto vest, kadar vzamete „Rdeči Prapor“ v roko...? Nikar se čudite temu vprašanju. Lahko Vam kar odgovorimo: Večinoma je nimate. Le izprašajte jo, pa Vam bo odgovorila. Koliko novih naročnikov ste pridobili glasilu svoje stranke zadnji mesec, zadnje četrtletje, zadnje leto? Le to si vprašajte pa si odgovorite! Pa poslušajte: Kdo naj razširja Vaš list, če ga ne boste Vi? Kaj je sramota, reči svoemu sodelavcu: Čuj, sodrug! Naroči „Rdeči Prapor“, zakaj če ne čitaš socialno-demokratskega glasila, ne moreš biti socialni demokrat. Ali se Vam zdi, da se ponižujete s tem? Ali Vas je sram, kadar pridete v gostilno ali kavarno, reči: Prinesite mi „Rdeči Prapor“? — Izprašajte danes svojo vest, sodrugi, in hitro popravite, kar ste zagrešili!

— **Legitimacije za izlet v Trst** se dobe v že oznanjenih prodajalnah samo do 7. zvečer, pozneje pa edinole v pisarni „Vzajemnosti“, Selenburgova ulica št. 6, drugo nadstropje, ki bo odprta do 2. po polnoči. Legitimacije za vozne lističe se zamenjavajo v pisarni, oziroma od pol 3. ure po polnoči naprej na južnem kolodvoru, kjer se lahko zglase tudi tisti, ki se bodo šele zadnji čas odločili za izlet; jamčiti, da bo dobil vozni listek, pa se seveda nikomur ne more, ker se število že priglasišenih izletnikov kaj hitro bliža določenemu številu. — Zaupniki, ki imajo še kaj obračunati, naj to store najpozneje do 7. zvečer. — Znaki za izletnike (rdeči trakovi z napisom „Ljubljana“) se dobe pri upravi „Rdečega Prapora“ in sodrugu Tokanu ter pred odhodom vlaka na kolodvoru. — Vsi izletniki morajo biti najpozneje ob 3. zjutraj na kolodvoru. Sodrugi pevci se zbero najkasneje do pol 3. v lokalnu železničarskega tajništva, Resljeva cesta št. 22. Vse odredbe za pevce daje sodr. Tokan.

— **Ljubljanska jounesse doré** ali vsaj njeno naj-„naprednejše“ krilo hoče demonstrirati. Ker je očitno nekoliko kratkega razuma, misli, da demonstira proti našemu uredništvu ali njega posameznim članom. Če bi jej bilo duševno obzorje nekoliko širše, bi razumela, da so njeni kravali provokacija in žalitev za vse tiste, ki jim nanese slučaj, da jih morajo opazovati in poslušati. Seveda se sme od vsake inteligence zahtevati le toliko, kolikor zmore in od pozlačene mladine se ne sme pričakovati umna analiza. Vprašanje pa je, če so drugi ljudje dolžni radi intelektualnih defektov malobrojnih oboževalcev alkohola trpeti, da se izpreminja lokal, v katerem

se nahajajo, v zalumpano beznico, ali pa si prikrajšati minute razvedrila. V četrtek zvečer je omenjena „zlata“ mladina zopet uprizorila v kavarni spektakel, katerega bi se sramovala marsikaka družba črednikov. Začetkoma je prepevala, tega bi jej seveda ne zameril noben pameten človek. Toda že takrat je človek, ki si ne more zavezati oči in zamašiti ušes, moral opaziti, da se nekateri „hrabrejši“ komaj premagujejo. In polagoma so glavni juaki prišli do svoje pravice: Petje se je izpremenilo v tulenje, s katerim se je mešalo lajanje in podobni glasovi, kozarci so se siloma metali ob mizo ali ob tla, kozarcem so sledili vžigalniki, končno je bil dirindaj, ki ga je proizvajala četvorica pijanih gentlemanov, tak, da bi bil privabil celo policijsko stražnico, če bi se enako razsajanje slišalo iz krčme, v katero zahajajo „nižji“ sloji. Tu je šlo seveda za „odlične“ gospode, ki smejo zaničevati delo, ker delajo drugi zanje. Seveda je bila to slaba tolažba za druge goste, ki so mislili, da prihajajo v dostojno kavarno, pa so jo zapuščali, misleči, da jih je noga zanesla v norišnico. Nadebudni mladeniči so kajpada veliki „Slovenci“ in služijo svojemu „narodu“, ko sugerirajo tujcem mnenje, da je brezumno pijačevanje in pobalinsko razsajanje glavna lastnost slovenske inteligence. Če je človek pijan, je že res, da ne ve, kaj dela. Ampak če se hoče človek prištevat inteligenci, mora imeti toliko moči nad seboj, da se ne upijani kakor klada in da ne dela potem živine iz sebe. Če pa nima toliko moči, tedaj — no, tedaj bi bilo še neko sredstvo. Gospodje, ki imajo toliko denarja za šampanjca, bi si lahko dovolili tudi ta luksuz, da bi šli v kak azil za pijance. Morda še ni prepozno, da bi se tam kurirali. Mnogoštevilni gostje, katerim pobalinstva že presedajo, bodo pa zadovoljni, če bodo na tak način rešeni „prijetne“ družbe.

— **Spomeniška afera.** Spomin na ljubljanske septemberske dni je oživela afera, ki se ravnokar odigrava radi spomenika Adamiču in Lunderu. V naših časih se sicer hitro živi; dogodki se pode. Današnji dan ubija včerajšnjega. Ampak tako prebogato vendar ni življenje pri nas, da bi se danes sploh ne vedelo več, kaj se je godilo vpricho nas pred dvemi in tremi leti. Toliko je še znano, da sta bila dne 20. septembra 1908. na Pogačarjevem trgu ustreljena Adamič in Lunder. In da je bil to za Ljubljano velik, pretresljiv dogodek, četudi ni bil tak zgodovinski dogodek za slovenski narod, kakor so hotele raztrobiti meščanske stranke. Da sta bila ustreljena mladeniča nedolžne žrtvi, je jasno. In če se jima je hotel postaviti spomenik, ni nobenega povoda, oporekati temu, razven če se misli, da bi bilo bolje, nameniti tisti denar živečim žrtvam onih dogodkov. Ampak sklenilo se je, postaviti spomenik, navaden nagrobni spomenik, ne morda monument na Pogačarjevem trgu ali kje v mestu in kiparjevo delo, ki je že dalj časa gotovo, bi imelo priti na svoj prostor. Naenkrat pa je nastalo čudno vprašanje: Kje je tisti prostor? Čudno ker bi menda nikomur ne prišlo na misel, da drugod kakor tam, kjer je grob. Pa ni tako. Prišel je ljubljanski škof, kajti na ljubljanskem pokopališču komandira cerkev — ker je Ljubljana liberalna! — pa pravi: Prvič moram biti jaz vprašan, kakšen spomenik dovolim; drugič pa bom jaz povedal, kje sme in kje ne sme biti kamen. K prvi točki mu ni bil všeč enostavni napis, ki ga je predlagal odbor. Ugajala mu ni beseda „izdihnila“. Nam sicer ne gre v glavo, kje bi bil greh, če bi bilo na kamnu zapisano „ustreljena“. Kajti ustreljena sta bila res in če ne bi bila ustreljena, ne bi bila tisti dan izdihnila. A škot se je kapriciral, da mora biti zapisano „umrla“. Končno je glede napisa vendar deloma popustil; beseda „izdihnila“ sme ostati, ampak datum se mora izpisati: Ne „20./IX.“ ampak 20. septembra! Potem pa prihaja druga točka: Spomenik ne sme priti na grob, ampak grob mora priti tja, kjer bo škof dovolil kamen, namreč k zidu. Mrliča se morata izkopati in še čudno je, da ni škof zahteval, da se morata prenesti z a zid. Komentarja ni treba veliko. Škof Bonaventura je duhovni glavar „najbolj slovenske“ stranke, tista, ki sme socialnim demokratom očitati „nemčurstvo“ in „breznarodnost“.

— **Letalne poskuse v Ljubljani** namerava avgusta meseca prirediti budimpeštanska družba za poskuse z letalnimi stroji in ima že tozadevno dovoljenje oblasti.

Goriške vesti.

— **Železnica Červinjan-Belvedere.** Nova železnica od Červinjana v Belvedere je bila izročena prometu v soboto popoldne. Prvi vlak se je odpeljal iz Červinjana ob 2:25 uri. Vlaki na tej železnici bodo vozili iz Červinjana proti Belvedere štirikrat na dan, in sicer: ob 7:25 in ob 11:40 predpoldne in ob 2:35 in 7:30 popoldne. Od Belvedere do Gradeža bodo prevažali potnike parniki. Od Červinjana do Gradeža se bo rabilo odslej približno eno uro, kajti železnica rabi od Červinjana do Belvedera 43 minut. Vožnja s parnikom od Belvedera v Gradež pa traja 30 minut.

— **Pri goriškem deželnem odboru** se bavijo z vprašanjem, da-li ne bi kazalo ustanoviti deželno zavarovalnico proti požaru, kakor taki de-

želni zavodi že obstoje v drugih večjih kronovinah.

— **Deželni zdravstveni svet.** Na seji deželnega zdravstvenega sveta, na kateri se je konstituiral za dobo 1910—13, je bil izbran za predsednika dr. A. pl. Menussi, za podpredsednika deželni zdravstveni referent, nam. svetnik dr. E. pl. Celebrini. — Predsedoval je seji namestnik princ Hohenlohe.

— **Državna podpora** za povzdigo živinoreje na Goriško-Goričanskem. Poljedelsko ministrstvo je dovolilo 24.000 K podpore za povzdigo živinoreje na Goriško-Gradiščanskem, ki se imajo porabiti v l. 1910. Od te svote se porabi za govedorejo 20.000, za ostalo živino pa 4000 K.

— **Vlak obtičal v tunelu.** Osebni vlak drž. železnice, ki prihaja v Gorico ob 10. uri in tri četrt, je v nedeljo obtičal v tunelu, ki se nahaja nad Barkovljami, ker se je lokomotiva pokvarila. Počasi so ga spustili nazaj, da pride na svetlo, ter tam čakali, da pride druga lokomotiva z Občin. Vsled tega je imel ta vlak eno uro zamude. Potujočega ljudstva se je polastila grozna panika. Nesreče ni bilo nobene.

Sodruzi na Goriškem!

Širite „Rdeči Prapor“ in agitirajte zanj! „Rdeči Prapor“ je edino slovensko glasilo! Nabirajte nove naročnike in prispevke za tiskovni sklad! Naša parola mora biti: Vsak socialist mora biti naročnik „Rdečega Prapora“.

Tržaške vesti.

— **Nečloveški zločin.** V Trstu so spravili v bolnišnico neko petletno deklico, ki je bila okužena z venerično boleznijo. Bolezen se jej je razširila tudi na oči. Uboga deklica je povedala, da se jej je pred dnevi, ko se je nahajala v javnem vrtu, približal neznanec, ki ji je najprej podaril slaščica in potem «storil slabo». Deklica je vedela popisati ognjusnega zločinca in upati je, da pride kmalu oblasti v pest.

Istrske vesti.

— **Občinski italijanski gimnazij v Pulju puščajo.** To naznanilo je dobil te dni z Dunaja puljski župan. Tako bo imelo 100.000 istrskih Italijanov dve državni gimnaziji in eno deželno realno gimnazijo. Pa se bodo kričali, da so zatirani in da se jim godi krivica. «Polar Tagblatt» pa poroča, da je bil občinski gimnazij podržavljen le pod pogojem, da pride hrvatska šola v Pulju v deželno oskrbo. Ta pogoj sta sprejela tudi deželni glavar dr. Rizzi ter puljski župan dr. Varetov.

Štajerske vesti.

— **Izginila je v Kamnici pri Mariboru gostičica Antonija Leopold** štiriletna hčerka Matilda Leopold — in sicer neznanu km. Vkljub natančnim poizvedbam se dekleta dozdaj niso našli. Deklica je precej močna, zlatolasa in je nosila takrat, ko je izginila, barbetno obleko. Klicali so jo za Tilko.

— **Utopljenka.** V Ptujju so potegnili v soboto trije pisarji utopljeni, 30—40 let stare kmečko žensko iz Drave. Ležala je že 8—14 dni v vodi; na vratu ima mrlič modre madeže in na čelu globoko rano. Morda se gre za kak zločin.

— **V postelji obstreljen.** Pred nekaj dnevi je pihal v stanovanju strojnika trbovaljske premoževne družbe Ignacij Borovečki v Lokah, občina Trbovlje, neznanec ter brez vsakega vzroka ustrelil s revolverjem proti Borovečkemu, ki je spal v postelji. Krogla je zadela Borovečkega v desno stran prsi ter se ga prepeljala težko ranjenega v ljubljansko deželno bolnišnico.

— **Noč in kol v ptujski okolici.** V ptujsko bolnišnico so pripeljali večeraj vinicarja Andreja Meroča iz Krčovine, kateremu je vinicar Jurij Bozjak preperal s nožem trebuh in kmečkoga fanta Martina Krambergerja, kateremu je nekdo v kuzetavi gostilni v Podvincih ubil lobanjo. Šnaps in sveta vera redita v ptujski okolici vzorne sadove.

— **Duhovnik, ki se briga za duše,** je kaplan Franc Lovrenk pri Veliki Nedelji. To je pokazala civilna pravda pri ormoški sodnji, ki se je pred kratkim vršila na tožbo neke žene. O tem zanimivem procesu se poroča: Tožiteljica ima majhno posestvo, torej si ni mogla denarja prigospodariti. Skrbeti ima za se in vrh tega za brata, ki ni sposoben za delo. Mali prihranek in neki skupiček je naložila v hranilnico ter nesla hranilno knjižico kaplanu Lovrenku v šrambo. Dovolila mu je, da sme, dokler je pri Marjeti in ima hranilno knjižico v hrambi, vzeti vse narastle obresti in jih porabiti za maše, akoravno je že prej izročila g. kaplanu kljub svoji siromaščin celih K 300— za maše. G. kaplan pa s tem lepim dobičkom vendar ni bil zadovoljen, ampak je vzdignil pri hranilnici v Ptujju kmalu ves naložen kapital. To je pa tožiteljici zamočal. Tudi takrat tega ni povedal, ko je tožiteljica spet prinesla par stotakov, da bi jih naložil. Molče je vzel denar ter ga porabil mirno za se, kakor prvega, brez dovoljenja in znanja tožiteljice. Pri sodni razpravi je tožiteljica pojasnila vprašanje, zakaj je, dasi je revna, izročila celih 300 kron

kaplanu Lovrenku za maše, s tem, da je to svoto morala izročiti kaplanu, ker ji je to on pri spovedi naložil za pokoro. Ko je bil kaplan Lovrenko prestavljen od Sv. Marjete, je šla tožiteljica k njemu in zahtevala izročeno hranilno knjižico. Kaplan ni trdil, da je knjižica njegova, tudi ni povedal, da je že davno vzel denar iz hranilnice, da je ves denar porabil za se; to je vse zamočal ter tožiteljici naročil, da naj pride drugi dan k njegovi maši in po knjižico. Ko je tožiteljica na določeni dan prišla k Sv. Marjeti, je tam izvedela, da je kaplan že dan poprej odpotoval. Tožiteljica je potem začela pismeno tirjati denar od g. kaplana in mu pisala vsako leto več pisem. Na ta pisma ni niti odgovoril. Ker je tožiteljica medtem izvedela od neke deklice, ki je služila v župnišču pri Sv. Marjeti, da je kaplan ves njen denar porabil za se, jo je začelo skrbeti; bala se je, da pride ob ves denar; začela je pisati kaplanu ostrejša pisma in groziti s tožbo. Kaplan je sicer odgovoril, toda v nobenem pismu ni priznal, da je denar vzdignil in zase porabil, v nobenem pismu ni izjavil, ali bo denar vrnil ali ne. Pač pa je pisal vse mogoče reči o krivičnih in nevernikih in imenoval tistega največjega nevernika, ki je svetoval tožiteljici, naj izroči zadevo odvetniku. Tožiteljica je pri razpravi tako pojasnila, da je vprašala za svet med drugim tudi svojega sorodnika-duhovnika, da ji je ta svetoval, naj zadevo izroči odvetniku. Pri razpravi je nastopila kot pričča tudi oseba, ki je bila za časa Lovrenkovega kaplanovanja pri Sv. Marjeti v župnišču dekla. Tudi ta je izpovedala, da je kaplanu Lovrenku posodila za vinograd prisluzenih 100 K, da pa pozneje posojila ni dobila nazaj, ker je g. kaplan kratkoma utajil, da bi bil dobil od župnikove deklice denar. Ta deklica je tako izgubila svojih 100 K! Pri civilni razpravi je kaplan Lovrenko trdil, da je prejel od tožiteljice F. hranilno knjižico za 600 K in pozneje v gotovini še 400 K samo za svete maše, kakor je že prej vzel od nje 300 K za maše. Tako je hotel pobasati od revne in pobožne ženske celih 1300 K. Ostalo mu je to, kar je dobil s pomočje spovednice, namreč 300 K za maše in obresti od drugega kapitala po 1000 K tako, da se mu je spoved res izvrstno poplačala. Vendar pa sodnja zneska po 1000 K ni njemu priznala za spoved, ampak je kaplana obsodila, da mora ta denar izročiti tožiteljici F.

Dnevne vesti.

— **Važna razsodba o domovinski pravici.** Upravno sodišče je pred kratkem razpravljalo o pritožbi graške mestne občine zaradi odločbe notranjega ministrstva. Neki Jože Temel, ki je bil prej ogrski državljani, je 7. februarja 1902 dosegel avstrijsko državljanstvo, ker mu je občina Gösting dala zatrdilo, da ga sprejme v občinsko zvezo. 22. unija 1907 pa je bilo ravno deset let, odkar je Temel nastanjen v Gradcu. Občina Gösting je vsled tega posredovala pri graškem mestnem svetu, naj bi Temela sprejela v svoje občinsko zvezo. Mestni svet kakor tudi namestništvo je zavrglo prošnjo in pritožbo, češ, da mora vsakdo bivati deset let kot avstrijski državljani v dotični občini, ako hoče imeti pravico do uporabe § 2. doma. zak. Notranje ministrstvo je ugodilo občini Gösting, upravno sodišče pa je odbilo pritožbo graške občine.

— **Žrtve strela.** Nevihte v poslednjem času so zahtevale tudi veliko število človeških žrtev. Na Štajerskem, Koroškem, Kranjskem in Primorskem je bilo v starih tednih od strela ubitih kakih 30 oseb. Ravnotako je bilo v Nemčiji ubitih okoli 60 oseb. Koliko ljudi je bilo v tem stoletju ubitih, to se da izračunati iz podatkov pruskega statističnega urada. Največ žrtve je bilo l. 1906, takrat je bilo 256 ljudi ubitih, l. 1905. je bilo 241 ljudi ubitih, l. 1904. samo 82, l. 1902. pa 110. L. 1900 je strela ubila 169, leta 1901. 134, l. 1903. 121, l. 1907. 152 in l. 1908. 177 oseb. Čudno je, da je bilo več moških nego žensk ubitih. Navadno zadane strela ljudi, ki delajo na polju.

— **Atentat s bomba.** V torek opoldne se je v Lichtenrode pri Berlinu razletela bomba. Poljedelec Kraaz je dobil v poslednjem času različna pisma, v katerih se mu s smrtjo grozi, če ne položi gotove vsote denarja. Pred kratkim je zopet dobil grozilno pismo, v katerem se od njega zahteva 3000 mark, sicer se bo izvršil na njega atentat. Teh 3000 mark naj bi deponiral na določenem mestu v neki konzervni škatljici, ki se nahaja en meter pod zemljo. Kraaz si je hotel stvar ogledati ter je na dotičnem mestu tudi našel škatljico. Ko se je pa dotaknil škatljice, je eksplodirala. In Kraaz se je težko ranjen zgrudil.

— **Bombe na Bolgarskem.** V Kistjendilu so anarhistični študentje z bombami skoraj popolnoma razrušili državni internat za dečke v mnenju, da se zgradi tu prestolonaslednikova palača.

— **Političen umor.** Iz Habane poročajo, da je konservativni župan Molen ustrelil Rodrigueza, sorodnika predsednika Kube. Umor se je zgodil vsled političnih preprirov. Prebivalstvo je zelo razburjeno.

— **Električna železnica na Sv. Višarje.** Železniško ministrstvo je podelilo bankirju Hyrenbachu v Beljaku dovoljenje za tehnična predela za železnico nižje vrste z električnim obratom od vasi

Žabnice na Sv. Višarje. Ampak za romarje, ki se drsajo po golih kolenih na Višarje, to menda ne bo nič. In če bodo tista polena, ki jih zdaj nosijo na plečih, vozili po železnici, tudi menda ne bo več zasluge v nebesih.

— **Epidemična zapravljenost.** Na banketu bankirjev in trgovcev v Londonu je govoril finančni minister lord George, da se vidi, da so vsi narodi okuženi z epidemično zapravljenostjo. Angleška je pri tem prevzela vodstvo, pa ima tudi braniti največjo državo. Vsi narodi so za to odgovorni... Upajmo, da pride čas boljšega medsebojnega sporazumevanja narodov.

— **Dolgovi portugalske kraljice - vdove.** Portugalski list „Mund“ priobčuje pismo neke pariške zlatarske trvdke, v katerem terja kraljico Marijo Pijo za 26.000 frankov. Pismo je bilo ukradeno iz tajnega arhiva justičnega ministrstva. List je zbudil s svojim razkritjem veliko senzacijo, kajti ljudje so ogorčeni, da se na tak način zapravlja denar, ki so ga davkoplačevalci s težkim trdom skupaj spravili.

— **Kako daleč se more brzojavljati?** Druga francoska eskadra je po opetovanih poizkusih dognala, da se more med dvema ladjama podnevi do 1400 km in ponoči do 200 km distance vršiti brezžično brzojavljanje. Osebe pa mora biti izvrstno izšolane. Dosegla pa se je tudi že zveza na 2700 km.

— **Avstrijski protestantje.** Z Dunaja poročajo, da se je vrnil tja predsednik evangelijskega višjega cerkvenega sveta, sekcijski načelnik Pfaff na Dunaj, da bi posredoval v naučnem ministrstvu, ker smatrajo protestantje vladno grajo radi razglasitve enciklike za prerahlo in nezadostno. Toda Stürgkha ni na Dunaju in tako ni Pfaff ničesar opravil. Ni še znano, kake korake mislijo protestantje nadalje storiti.

— **Strašna rodbinska tragedija.** V Budimpešti je postni uslužbenec Molnar v nedeljo ponoči ubil svojih pet otrok in samega sebe smrtnevarno ranil. Poslal je svojo ženo z nekim izgovorom proč, nato pa je prerezal z britvijo svojim otrokom, stariim od 2 mesecev do 8 let, vratove. Molnarja so težko ranjenega odpeljali v bolnišnico. Ko je žena prišla nazaj in videla svojo deco mrtvo, je zblaznela. Motiv dejanja je pomajkanje. Molnarja so v bolnišnici zaslislali. Pravil je, da je svoje otroke pomoril počesni od najstarejšega; vsak je bil na mestu mrtve, ne da bi dal kak glas od sebe. Njegova mesečna plača je znašala 66 kron; ker je moral dati letno samo za slabo stanovanje 260 kron, ni mogel izhajati in se je moral strašno zadolžiti. Videl je, da ne zmore za mesec avgust stanarine in vsega družega, ter je rajši ubil deco in poskusil umoriti samega sebe. Upa, da bodo ženo vzdrževali dobrotljivi ljudje.

— **Največ zadane v loteriji** — loterija sacca, oziroma država, ki je vodi. Leta 1909 se je stavilo v loterijo 97.748.150 krat in sicer 36.867.151 K. Povprečno odpade torej na eno stavo 38 vinarjev. V razmerju s prebivalstvom po stanju 31. decembra 1908 (27.995.896 dus) je prišlo na eno glavo 35 stav v vrednosti 131 K. Zadelo se je v loteriji 1.351.766 krat v skupni vrednosti 20.206.094 kron. Docim pride na 100 stav le 14 dobitkov, obsega vrednost dobitkov 548 odstotkov od vseh stav. Ako zmanjšamo znesek stav za znesek dobitkov, dobimo čiste dohodke 16.661.057 K, ki pa kajpada niso enaki čistemu dobičku iz loterijskega monopola. Ojsteti se namreč morajo še upravni stroški, ki so bili za leto 1909 proračunjeni na 2.215.150 kron, torej znaša čisti dobiček iz loterije leta 1909 14.445.907 kron. V tem letu je bilo 3100 loterijskih kolektur. Ako primerjamo dohodke prejšnjih let z navedenimi dohodki, vidimo le malo sprememb, da je pomen loterije za prebivalstvo kakor tudi za finančno gospodarstvo države že več let skoro nespremenjen.

Izlet v Trst.

V gostilnah, ki jih priporoča stranka, ni dati napitnine.

Nabrežinski sodruzi se pridruže izletnikom z godbo in zastavo ter se udeležijo korporativnega odhoda s kolodvora v «Delavski Dom».

Ljubljanski posebni vlak vozi po nastopnem redu:

Odhod iz Ljubljane v nedeljo, dne 24. julija ob 1/4 zjutraj.

Prihod v Logatec v nedeljo, dne 24. julija ob 4 35 zjutraj.

Odhod iz Logatca v nedeljo, dne 24. julija ob 4 40 zjutraj.

Prihod v Trst v nedeljo, dne 24. julija ob 7 15 zjutraj.

Odhod iz Trsta v nedeljo, dne 24. julija ob 11 15 ponoči.

Prihod v Logatec v ponedeljek, dne 25. julija ob 2 37 zjutraj.

Odhod iz Logatca v ponedeljek, dne 25. julija ob 2 39 zjutraj.

Prihod v Ljubljano v ponedeljek, dne 25. julija ob 3 30 zjutraj.

Socialni pregled.

‡ **Boj kovinarjev na Ogrskem.** Poročali smo, da je nastal v kovinarski industriji na Ogrskem oster konflikt. V nekaterih kovinarskih podjetjih so že nekaj časa stavke, katere so hoteli kapitalisti pobiti na način, da bi dne 30. julija izpri vse kovinarske delavce, če ne bi bili do tega dne vsi štrajki brezpogojno končani. Delavske organizacije in socialno-demokratska stranka so se takoj začele pripravljati za slučaj boja. Ko so podjetniki opazili, da s svojim žuganjem ne uže nejo delavcev v kozji rog, so pa le zabrenkali drugo melodijo in so se začeli pogajati z delavci. Ta pogajanja še niso končana, vendar se pa poroča, da se je v nekaterih točkah že dosegel sporazum in da bo pogajanje bržčas uspešno.

‡ **Zidarji, pozor!** V Sarajevu je bilo 600 zidarjev prisiljenih, stopiti v stavko radi mezdnih in delovnih konfliktov. Sarajevo je torej zaprto za zavedne zidarje. Noben pošten zidar ne bo jemal dela v Sarajevu, dokler ni sedanje gibanje za delavce zadovoljivo končano.

‡ **Z velikim izporom v Brnu** so žugali ondotni tekstilni tovarnarji. V sedmih tovarnah je nastal spor med snažilci in podjetji, vsled česar se je moralo v nekaterih tovarnah sploh, v nekaterih pa v predilnih oddelkih ustaviti delo. Na to je 43 tovarnen na Moravskem izjavilo, da se odpove za soboto, 23. t. m. delo vsem delavcem, če se do tega dneva ne konča stavka snažilcev. V sredo so se pričela v nekaterih tovarnah pogajanja. Od vspeha je odvisno, če pojde v ponedeljek 14 do 17.000 delavcev na delo ali ne.

‡ **Železničarska stavka na Angliškem.** Na severovzhodnih železnicah je stopilo 3000 uslužbencev radi nedostojnega nastopanja predpostavljenih v stavko. Med Newcastlom in South Shieldsom je promet skoraj popolnoma ustavljen. V Tynedoku počiva vse delo.

‡ **Železničarska stavka v Ameriki.** Na železnici Grand Trunk je izbruhnila stavka, ki se razširja. Tudi na železnici Wabash je promet že deloma ustavljen.

Iz stranke.

Dunajska «Arbeiter Zeitung», glavno glasilo nemške socialno-demokratske stranke v Avstriji, se je preselila v novo — v svojo hišo, Wienstrasse 89 a v petem okraju. Velikansko poslopje obsega vse prostore lista in tiskarne (uredništvo, upravnništvo, ekspedicijo i. t. d.) ter ima še lokale za strankino tajništvo, strokovno komisijo in tajništvo, uredništvo revije „Kampf“, delavsko šolo i. t. d. — Če bi Slovenci ne bili taki zaspanci, bi jih bilo vendar nekoliko sram, kadar vidijo kako silno se razvija časopisje drugih sodrugov. Povsod napredujejo kakor viharne vojske, mi pa capljamo odzad kakor penzioniran landšturm.

Ako še niste, pošljite naročnino!

Društvene vesti.

‡ **Odbor «Glasbene Matice» za leto 1910/11** se je konstituiral takole: Predsednik: dr. Vladimir Ravnihar; namestnik: dr. Janko Bezjak; tajnik: dr. Janko Žirovnik; namestnik: Dragotin Šebenik; blagajnik: dr. Josip Krevel; namestnik: Anton Petrovič; šolski nadzornik: dr. Janko Bezjak; namestnik: p. Hugolin Sattner; knjižničar: prof. Anton Jeršinovic; namestnik: Anton Lajovic; gospodar in upravitelj društvenih hiš: Fran Kobler; namestnik: Fran Milčinski; preglednik poverjenstva: dr. Rudež; namestnik: Stanko Premrl; pravni zastopnik: dr. Vladimir Ravnihar; odbornika: dr. Josip Mantuani in dr. Fran Mohorič.

Otvoritev II. Sokolskega doma v Zagorju ob Savi.

Pod tem imenom se hočajo smatrati zagorski Sokoli kot mučeniki in socialne demokrate ogrditi z najgrsim terorizmom v «Slovenskem Narodu» od ponedeljka in torška. Raditega smatramo za potrebno, da obširneje obvestimo javnost o zadevi.

Ze pred slavnostnim dnevom smo si bili gotovi, da bodo zagorski Sokoli skušili pri slavnosti kakšno izzivanje, da bi potem opravičili napram tujcem svoje neslanosti, ki jih prinašajo že dalje časa proti socialnim demokratom v ljubljanskem «Jutru» in «Narodu». Ker se delavstvo v Zagorju prav nič ni brigalo za to pripravo, so gospodje liberalci imeli strah, da ne pride do nikakršnega prepira, da jih zna delavstvo popolnoma ignorirati. Zato pa so priskrbeli takoj zjutraj, da so nastavili na raznih krajih svoje provokaterje. Isti so imeli nalogo pozdravljati prihajajoče in razventega z zabavljivimi besedami «internacionalci» skušati provocirati delavstvo. Do časa, da so prišli do Toplice, se jim ni posrečilo izzivanje. Na Toplicah pa je sedel neki nemški uradnik pri rudniški restavraciji. Sprevod pa, ki se je približeval steklarni in rudniški restavraciji, je delal takšen vrišč, da se

je človek res moral čuditi, da je to mogoče pri ljudeh, ki se štejejo k inteligenci. Blizu trgovine Mihelčiča pa je bil nastavljen dacar Juvan in dva pomočnika čevljarja Naroda, da sta začela z raznimi klici pozdravljati prihajajoče, tako da je omenjenemu sedečemu uradniku menda zavrela kri, da je na to rekel: «To je pa vendar menda vse znorelo!» Okoli njega je bilo precejšnje število otrok od 10 do 14 let. Kakor pa že otroci znajo, so se začeli smejeti, drugi pa žvižgati. Iz sokolskih vrst pa se je najbolj slišal gospod Taufer, ki je vpil proti steklarni in delavskim stanovanjem: «Pereat glazariji! Perest steklarna!» S svojim debelim glasom mu je pomagal tudi Blažič. V tem času so odkorakali mimo steklarne. Svojo izobrazbo so ponavljali mimo Mihelčičeve prodajalne ter vpili tako dolgo, da so prišli do Štepišnikove gostilne, odkoder so se vrnili zopet po ravno isti cesti nazaj.

Razumljivo je samo na sebi, da je prvi obhod zvalil vse otroke na prostor pred restavracijo, tako da ko so se vračali Sokoli, so jih res otroci izžvižgali in slišali se se od otrok tudi razni klici: Heil! Odraslo delavstvo pa se za to ni brigalo. Omeniti moramo še, da je bilo pri odhajanju nazaj nekaj Sokolstva tako podivjanega, da je malo manjkalo, da niso vrgli neko osemletno rejenko kakšnih pet ali šest metrov globoke v jarek; po sreči jo je rediteljica rešila.

Ker pa se s tem menda še niso mogli opravičiti kot mučeniki, so skušali opraviti svoje delo popoldne. Prvič je bilo na vrtu gostilne Weinberger. Prišla je kakih 70 let stara ženica prosit goste za dar. Takoj se oglasi neki Sokol: «Mati, ali iščete ženina?» Revica stoka in prosi. Nadalje jo vpraša: «Ali imate kako hčerko?» Stara ženica: «Da, dve.» Sokol: «Ali ima katera kaj otrok?» Ženica: «Ena šest.» Sokol: «No, potem imate pa take hčerke, da imajo toliko otrok kakor koklje.»

To pa se je godilo vse raditega, ker so pri drugi mizi sedeli delavci, da bi jih izzivali s tem, da se delajo iz revežev norca. Seveda so se tudi tu zmotili; delavci so vstali ter odšli z vrta. Eden je pripomnil: «Sram vas bodi, da se norčujete iz revežev.»

Drugo provokacije so uprizerili v gostilni Rehav. Tam so imeli več sreče. In sicer raditega, ker je bilo par ljudi, ki so morali biti malo vinjeni. V dvorani so sedeli rudar Strmole, ki se ni bil nikoli v kakšnem prepiru, dva brata Jankevič in neki Tele. Zraven njih tudi par zensk. Naenkrat pridejo v dvorano nekateri Sokoli, z njimi Ignac Jesih, sinova Robavska in so vpili kakor divjaki proti mizi sedečih rudarjev: «Nazdar!» in vsake vrste drugih klicev ter premikali mizo semtertje, tako, da je rekel rudar Strmole proti svojim kolegom: «Jaz pojdem, ker ne morem biti v takem vrišču.» Čez nekaj časa vstane ter odide skozi vrata. Pri vratih pa ga že pograbi ter ga vržejo na tla. Glavno vlogo pri tem je igral Jesih. Strmoletovi kolegi so ga seveda hoteli iz teh roparskih rok rešiti, a pri tej priložnosti so napadli unifornirani in neuniformirani Sokoli tudi druge. Robavska sinova sta napadla, kakor pravijo, celo z odprtimi nožmi. Natepli so tudi nekaj rudarskih žen. Razumljivo je, da so se branili tudi rudarji, ali krivda vsega tega je na strani narodnjakarjev. Za vse drugo, kar pa opisujejo v «Slovenskem Narodu», pa našemu poročevalcu ni nič znano. Pravili so sicer, da so se na rudniški železnici pretepali Sokoli sami med seboj, pa koliko je resnice na tem, ne vemo. Mogoče je vse, ker so bili pijani kakor muhe. To naše poročilo je resnično in mirno pripuščamo, da si napravi sodbo vsak sam.

Senzacionalen umor v Londonu.

V Hildroy crestant je izvrševal prakso 50letni ameriški zdravnik dr. Crippen. Pred letom dni se je oženil s 35letno artistko, ki je bila obenem blagajničarka obsežne zveze angleških artistinj in ki je imela kot taka opraviti z velikimi svotami. Dne 2. februarja t. l. je dr. Crippenova žena nenadoma izginila in nihče ni vedel, kam. Dr. Crippen je pripovedoval, da je odšla v Ameriko in pozneje, da je tam umrla. Ameriški listi so o njeni smrti prinesli celo smrtna naznanila. Dne 9. t. m. je izginil tudi dr. Crippen, in sicer s svojo stenografijo.

Vsled tega je dala preiskati policija njegovo stanovanje in v njegovi kleti našla dvojce strašno razmesarjenih človeških teles. Raztelesena trupla so bila položena v apno ter od apna že tudi močno

razjedena, vendar pa so se nekatera znamenja, ki govore za to, da je to truple žene dr. Crippna in da je jo torej ta umoril. Smatra se s tem večjo gotovostjo, da je dr. Crippen izvršil na svoji ženi umor, ker je njegova žena ravno v kritičnem času imela kot blagajničarka zveze angleških artistinj velike svote v rokah in da se je dr. Crippen polastil tega denarja.

Sum, da je dr. Crippen umoril svojo ženo, se še tem bolj povečuje zlasti radi tega, ker je dokazano, da je ravno v istem času, ko je pravil, da je odšla žena v Ameriko, drugim pripovedoval in tudi domov pisal, da se je dal od svoje žene ločiti. Staršem svoje stenografije je celo pokazal očitno ponarejeno pismo svoje žene, v katerem pravi ta, da privoli prostovoljno v ločitev zakona.

Cela zadeva postaja vedno bolj misteriozna. Konstatiralo se je, da so v apno razteleseni deli dveh ženskih trupel, od katerih je ena glava strahovito razkosana. Policija zasleduje z nekako mrzlico vso zadevo in je doznala, da se je dr. Crippen pečal tudi s prepovedanimi operacijami na ženskah. Uvedle so se najboljšeejšje poizvedbe in policija je izdala tudi tiralnico. Stenografija, katero je odpegljal dr. Crippen s seboj, je pisala svojim staršem, da je odšla z njim kot njegova žena in da se ob strani svojega moža prav dobro počuti.

o **Delavski kolek za Kranjsko, Štajersko in Koroško.** Založništvo tega koleka, ki je slično onemu za Goriško, Istro in Primorsko, je po nalogu izvrševalnega odbora stranke prevzel sodr. Ivan Kocmur, pri katerem imajo organizacije in zaupniki na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem odsej napravljati svoje naročbe. Organizacije na Goriškem, Primorskem in v Istri naročajo kolek slejkakorprej pri sodrugu Jos. Petaja nu v Gorici. Sodruzi in organizacije, tako strokovne kakor gospodarske, so naprosene, da se pridno poslužujejo delavskega kolka, ki utegne donosati stranki čedne dohodke. Rabi se lahko kot pečatna znamka pri poštnih pošiljavah, kakor: pismih, zalepkah, dopisnicah, razglednicah, zavojih itd. Naj se ne odda nobena pismena ali kaka druga pošiljava, da bi ne bilo na njej delavskega kolka. Dalje se lahko naleplja na vstopnice pri raznih delavskih priredbah, na dopisnice in zalepke pri šaljivi pošti ter tudi na dobitke pri srečolovu, tomboli itd. Noben sodrug naj ne gre na volišče, ne da bi poleg imena kandidatov vege ne nalepil vsaj en delavski kolek. Vsaka delavska veselica ali druga priredba služi tudi v to da se razpeča čim več delavskega kolka. Prosijo se še posebne vse strokovne in gospodarske organizacije, naj sklenejo, da se vsa pisma opremijo z delavskim kolkom. Naročbe iz Kranjske, Štajerske in Koroške je pošiljati edino na naslov: Ivan Kocmur, Ljubljana, Gosposka ulica št. 12. Cena kolku e v Ljubljani ista, kakor v Gorici. Posamezen svod stane 2 vinarja. Manj kakor 50 kolkov je po pošti ne pošlje, izvzemši če se obenem vpošlje tudi denar. Da ni preveč nepotrebnih troškov (za naknadno pošiljanje denarja in eventualne opomine), se priporoča, da se obenem z naročbo vpošlje tudi denar (lahko tudi v poštnih znamkah). — Sodruzi in organizacije, sezite po delavskem kolku!

Vabilo na naročbo.

Sodruge in prijatelje vabimo na novo naročbo, dosedanje naročnike pa, katerim bo potekla naročnina koncem meseca julija, da jo zopet obnové.

„Rdeči Prapor“

izhaja trikrat na teden ter velja

Za Aystro-Ogrske dežele:

za celo leto K 14.—

za pol leta „ 7.—

za četrť leta „ 3.50

na mesec „ 1.20

Za Nemčije:

za pol leta K 7.90

za četrť leta „ 4.—

Za Ameriko:

za pol leta K 9.50

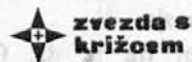
za četrť leta „ 4.80

Obenem prosimo cenjene naročnike, naj priporočajo naš list svojim sodrugom, prijateljem in znancem, naj ga zahtevajo po gostilnah in kavnarnah, v katere zahajajo in naj nam pošljejo naslove takih znancev, ki bi ga naročili, če jim ga pošljemo na ogled.

Upravnništvo „Rdečega Prapora“.

Sredstvo za štedenje

so praktične

MAGGI-KOCKE

à 5 h Maggi-jevo ime
za 1/4 litra garantira za
najfinišje skrbno na-
goveje pravljnje in
juhe. izborno
kvaliteto.

Zahtevajte
po vseh gostilnah,
kavarnah in
brivnicah

„Rdeči Prapor“

ta je prijatelj naš pravi,
Ki nas krepi,
Da smo čvrsti in zdravi!

Želodčni likér „FLORIAN“ ne slabi in
ne omami, kakor razne opojne pljache,
ampak daje moč in veselje do dela!

Ljudska kakovost liter K 2-40.

Kabinetna kakovost „ „ 4-80.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Svarilo pred ponaredbami.

Raznoterosti.

† **Najvišja gora na svetu.** Učenjak in raziskovalec dr. Tom Longstaff je preštudiral Karakorumsko hribovje v Aziji in našel, da se nahajajo tam gore, ki so višje od Gavrizankarja, ki je veljal dosedaj za najvišjo goro na svetu (8800 m). Najvišji vrh je krstil učenjak za Teram Kangri, in kakor meni, je ta vrh visok 9420 m.

† **Strašen čin blaznega.** V Železnem brodu pri Jabloncah na Češkem je neki kmet nenadoma zblaznel in je v tem stanju umoril celo svojo rodbino. Enega otroka je tako dolgo suval z nogo, da je umrl, drugega je z glavo naprej porinil v vrelo vodo, ženi je odrezal uho, očetu je s sekiro prebil lobanjo, svojo mater je pa obesil. Komaj so ga obvladali.

† **Zakladi v razvalinah.** Najnovejši potresi na Portugalskem so trdnjavo Soveral v Alcazabi deloma razrušili deloma tako poškodovali, da so jo morali popolnoma porušiti. Pri tem so našli v zidovju podzemskih ječ železne blagajne, v kar jih je bilo skoro za en milijon frankov srebrnega in zlatega denarja.

† **Umor prostitutke.** V Berlinu so dobili umorjeno 20 letno prostitutko Malvino Nielsen. Sumili so, da jo je umoril njen prejšnji ljubimec Jurij Olšinski, sin bogatega tovarnarja v Varšavi. Olšinski se je pa drugo jutro v javnem parku ustrelil, še prej je pa prebral jutranje liste in se tako prepričal, da je Malvina res mrtva.

† **Umor in samomor.** V Časlavi se je vojak 12. domobranskega pešpolka Jelen zaljubil v hčer protestantskega mežnarja. Oče ni trpel tega razmerja ter je vojaku prepovedal, še nadalje se shajati z njegovo hčerjo. Vsled tega se je vojaku vzbudila grozna misel. V nedeljo opoldne je prišel k mežnarju. Po kratkem razgovoru je Jelen potegnil revolver ter parkrat ustrelil na mežnarja in njegovo hčer. Mežnar se je, zadet v prsa in trebuh, takoj mrtev zgrudil, dočim je hči zbežala. Medtem si je Jelen pognal kroglo v glavo ter obležal mrtev.

Svojim čitateljem priporočamo, da se ozirajo na take tvrdke, ki inserirajo v našem listu.

Pri bojkotu mesa v Kremasu in Waidhofenu so gospodinje poizkusile praktično vrednost izbornih Maggi-jevih kock (gotove juhe). Kupovale so jih tem rajše, ker stanejo samo 5 vinarjev in so boljše od drugih.

? I ?	Najboljša ura sedanjosti: Zlata, srebrna, tula, nikelnasta in jeklena se dobi samo pri	? I ?
I K O		I K O
? 0 ?		? 0 ?

H. Suttner, Ljubljana
Mestni trg.

Lastna tovarna ur v Švici.

? I ?	Tovarniška varstvena znamka	? I ?
I K O	„IKO“	I K O
? 0 ?		? 0 ?

Zagrebski
Franck
kot tovarniško znamenje
priporočujemo kot priznani najboljši pridaček za kavo!

Ustanovljena 1847.

52-33

Ustanovljena 1847

Čovarna pohištva J. J. Naglas

Turjaški trg št. 7 :: LJUBLJANA :: Turjaški trg št. 7

Največja zaloga pohištva za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na smeti, šimnat modroci, otroški vozički i. t. d. Najnižje cene.

Kmečko-delavska gospodarska zadruga

Dobravlje :: pošta sv. Križ, Goriško :: Dobravlje

priporoča svojo

bogato zalogo izbornih vin.

V Ljubljani ima zalogo v Vodmatu „pri Mraku“. Po cenah je vprašati v prodajalni „Konsumnega društva za Ljubljano in okolico“, Vodmat, Bohoričeva ulica.

Izjava.

Podpisani si štejem v čast, javljam g. kuratu Čargotu, g. županu Iv. Cahariju in vsem mojim na videz naklonjenim, da sem res pristaš socialno-demokratske stranke. To izjavljam s tem namenom, da olajšam nekaterim tukajšnjim klerikalcem in liberalcem pot v svrhu denunciacij pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Sežani.

V Nabrežini, dne 19. julija 1910.

Josip Macerol,
učitelj.

Kavarna
„Unione“ v Trstu
ulica Caserma in Torre Blanca
se priporoča.

L. Pevalek, Ljubljana

Židovska ulica 4

priporoča svoje akoidenčno

TISKARNO

10-3 z električnim obratom.

Izvršuje tiskovine: Vizitke, račune, pisma, kuverte, raznovrstna vabila, zaročna, poročna in druga različna naznanila, komisijske knjižice, parte i. t. d. po brezkonkurenčnih cenah.

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi orodjami. Razglednice na debelo in drobno, ceneje kot povsod drugod. Izvrševanje razglednic vseh vrst. Reklamni kalendarji za leto 1911 s korbeo ali brez po zelo nizkih cenah.

Na novo sezidana

pekarija

na prometnem kraju v Trbovljah, Spod. Štajersko, se da takoj v najem.

Več se izve pri lastniku Ivanu Vincencu Komatu, krojaškemu mojstru v Trbovljah. 5-6

Častiti gospod

Gabrijel Piccoli

lekarnar

52-16

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso z velikim uspehom porabil, katero iz srca priporočam v veliko korist vsaki družini ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim, blagovolite mi poslati še 24 steklenicic Vaše tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

posestnik in premirani medvedji lovec v Koritnicah, pošta Knežak pri št. Petru na Krasu.